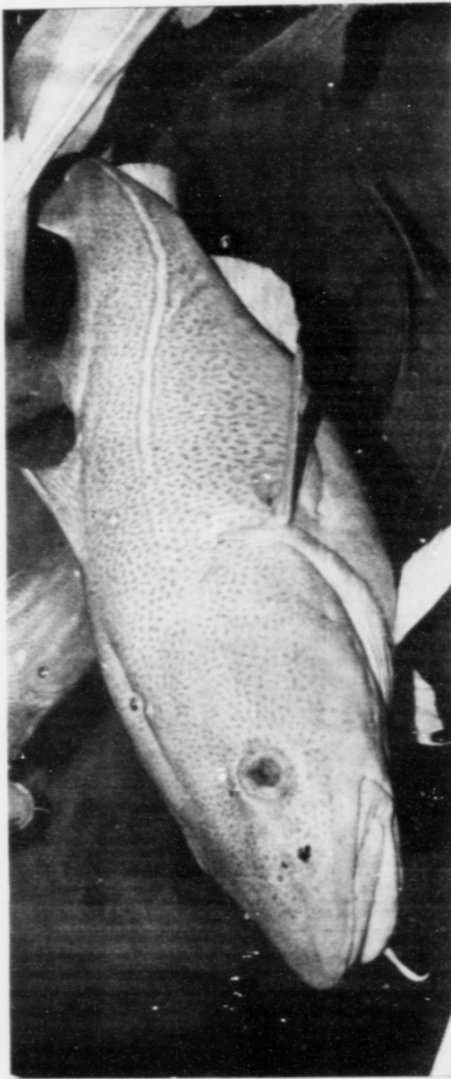

Onki eitir toskasmolt

JÓSTINUS EIDESGAARD

Friggjadagin í seinastu viku skrivaðu vit, um royndirnar hjá Fiskirannsóknarstovuni at seta út tosk á Føroyabanka. Vit skrivaðu, at nú fór hesin toskur so smátt at siggjast í fiskiskapinum.

I greinini nýttu vit orðið toskasmolt um toskin, tá hann varð útsettur. Nú hevur Simun Joensen á Fiskaling gjørt vart við, at ongantíð ber til at skriva ella nevna orðið toskasmolt.

Hann visir á at smolt helst bara kann nýtast um laks sum broytist frá bert at liva í feskum vatni til eisini at venja seg at liva í sjógv. Tá laksurin er sjóbúgvinn, kann hann kallast smolt. Tá verður smolt eisini nýtt um sjóbúgvind sil.

Toskurin, sum hevur verið sleptur á Føroyabanka, hevur verið um 25 sentimetrar langur og tá er hann ov stórur at kallast toskasmurtur. Fiskimenn nýta

navnið «gilla» um hesa stódd, men hetta heitið dugir helst ikki í skrivaðum máli, ikki uttan talan er um óvandaligt mál.

Tí er rættast at kalla toskin, sum verður sleptur á viðum havi fyri smáfisk, hóast hann er nakað minni enn tað sum fiskimenn vanliga kalla fyri smáfisk.

Simun leggur afturat, at tá útslepti toskurin aftur verður veiddur sum gagnfiskur, er hann um 65 sentimetrar langur og kann tá kallast fyri millumfiskur.

Vit hava annars hugt í Føroysk/Donsk orðabók hjá M.A. Jacobsen og Chr. Matras fyri at vita um «gilla» verður nevnd, men hon var ikki at siggja. Men orðabókin nevnið orðið «gillumurtur» um tosk sum er minni enn málífiskur. Hetta er sambært orðabókini vanligt orð at nýta umborð á skipi.

Árni Zachariassen, skipari á Borðoyarnes:

»Túrurin var ikki so galin, men eg óttist vánaliga prísin«

– Nú er fiskur aftur at fáa á Flemmish Cap, hann sløðist allastaðni. Hetta minnir nógv um í sjeytiárunum, tá fiskurin tók seg uppaftur, sigur skiparin á Borðoyarnes, sum kom heim týsdagin

JÓSTINUS EIDESGAARD

Fimm mánaðir vóru teir burtur og nú eru teir heima aftur á klettunum. Talan er um teir 27 menninar, sum á hásumri um hálfan august í fjør lögdu vestur í hav við Borðoyarnes. Teir eru komnir aftur á hávetri og nú liggur Borðoyarnes við lastini, góðum 250 tons-um og biðar eftir, at eitt gott boð kemur uppá hana. Hesar fimm mánaðarnar hava teir bert verið inni tvær reisir og tann eina ferðin var ikki eftir ætlan. Teir máttu inn við einum sjúkum manni. Seinasta mánaðin hava teir ikki dripið livandi, men fiskiskapurin var heilt góður fleiri tíðarskeið av túrinum.

– Túrurin gjørdist drúgvur, fimm mánaðir, men eg haldi ikki, at vit skulu láta so illa at fiskiskapinum. Seinasta mánaðin fingi vit einki, men annars var rættuliga fitt at fáa í heyst. Tað vóru heilt góðar vikur uppí millum, sigur Árni Zachariassen úr Klaksvík. Hann er ein garvaður maður á Flemmish Cap. Hevur í mong ár tilsamans flotið á

hesum banka, fjart úr mannaeyggjum.

– Eg haldi, at sama mynstrið sum tá fiskurin kom aftur í sjeytiárunum er við at taka seg uppaftur á Flemmish Cap. Nú er fiskur at fáa allastaðni á bankanum, ikki bert í stóðum. Her er talan um «forandring», sigur Árni Zachariassen, skipari.

– Hóast túrurin var drúgvur, so haldi eg ikki, at útlitini fyri at fáa fisk á Flemmish Cap eru so vánalig. Verri er við saltfiskaprisinum í lötuni. Hann er útav lagi vánaligur, sigur hann.

– Tá nú fiskur er aftur at fáa, óttast tit ikki fyri at portugisar og spaniolar í hóptali fara at koma aftur á Flemmish Cap?

– Sjálvsagt er vandi fyri tí, men tá umstøðurnar á Flemmish Cap eru vanligar, so er hesin banki ein linubanki burturav. Soleiðis var eisini fyrr, tá nógvur fiskur var á Flemmish Cap. Vit sóu tað eisini í heyst. Vit fingi onkra vikuna nógvan fisk, meðan trolararnir einki fingi, sigur hann.

Hendan túrin vóru bert Sigurðfari og Borðoyarnes

á Flemmish Cap. Ongein annar linubátur var at siggja. Fyrr í heyst sóu teir eisini nakrar tunfiskabátar, sum royndu eftir Blue Fin. Hesir tunfiskar eru risastórir, heilt upp til 400 kilo.

– Vit vóru tvær reisir inni í New Foundlandi. Einu ferðina fyri at bunkra og síðan noyddust við inn fyrst í desember við einum sjúkum manni. Hann er komin

heim til Førovar í øllum góður. Seinasta mánaðin drupu vit ikki livandi, sigur Árni Zachariassen.

Borðoyarnes skal nú klassast og veiðan skal leggjast upp. Teir rokna ikki við at fara avstað aftur fyrr enn fyrst í mars.

Poulina Joensen farin

Ein tann best umtókta listakvinna í Norðoyggjum slóknadi mánakvöldið 74 ára gomul. Verk eftir henni hanga í øðrum hvørjum húsi í Klaksvík

Poulina á framsýninginingini í Smiðjuni í august 1991. Hon er avmyndað saman við ommudóttirni, sum man vera nógv vaksin síðan. Poulina gjørdist 74 ár. Mynd: Kalmur

JÓSTINUS EIDESGAARD

Mánakvöldið andaðist Poulina Joensen, listakvinna í Klaksvík. Seinastu tvey árin hevur hon verið álvarsliga sjúk og hevur eisini verið í Danmark at leita sær heilsubót.

Í august 1991 hevði hon framsýning í smiðjuni í Litlúvík og tá fekk undirritaði høvi at tosa við hesa so fryntligu og livsjáttandi kvinnu. Hon segði millum annað:

– Hóast livið kann tykjast dapurt, so eru altíð glottar fyri framman. Eg eri optimist og royni at hyggja eftir tí ljósa í livinum, gjør di eg ikki tað, so var livið ikki vert at liva.

Poulina hevur tykist við nógvir greinar innan list. Hon fer til gravar leygaroagin. Poulina var gift við Bernhard Brim, sum doyði í 1969.